

Briuselis, 2021 m. lapkričio 19 d.
(OR. en)

13897/21

Tarpinstitucinė byla:
2021/0210(COD)

TRANS 674
MAR 213
ENV 876
ENER 495
IND 348
COMPET 819
ECO 123
RECH 507
CODEC 1474

ATASKAITA

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio

dokumento Nr.: ST 12813/21

Komisijos dok. Nr.: ST 10327/21 INIT + ADD1-3

Dalykas: Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO
dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido kiekio kuro
naudojimo jūrų transporto sektoriuje, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva
2009/16/EB

- Pažangos ataskaita / politiniai debatai
-

Pirmininkaujanti valstybė narė numato 2021 m. gruodžio 9 d. TTE (transportas) tarybos posėdyje pristatyti pažangos ataskaitą ir surengti politinius debatus dėl pirmiau nurodyto pasiūlymo.

Norėdama informuoti ministrus apie iki šiol padarytą pažangą ir orientuoti pasikeitimą nuomonėmis dėl esminių klausimų, pirmininkaujanti valstybė narė parengė pažangos ataskaitą (I priedas) ir politikos dokumentą (II priedas).

Nuolatinių atstovų komiteto / Tarybos bus paprašyta susipažinti su I priede išdėstyta pažangos ataskaita. Tarybos bus paprašyta aptarti II priede išdėstytus klausimus.

I. IVADAS

2021 m. liepos 14 d. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pirmiau nurodytą pasiūlymą, kuris yra dalis pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio¹, kurio tikslas yra užtikrinti, kad ES klimato, energetikos, žemės naudojimo, transporto ir apmokestinimo politika būtų tinkama siekiant ES tikslo, kad ne vėliau kaip 2030 m. išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio grynas sumažinimas ES viduje sudarytų bent 55 %, palyginti su 1990 m. kiekiu.

Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio tikslas – įgyvendinti tikslus, dėl kurių susitarta Europos klimato teisės akte², kad ekonomika ir visuomenė būtų iš esmės transformuotos kuriant teisingesnę, žalesnę ir labiau klestinčią ateitį. Tam, kad Europa iki 2050 m. taptų pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu, o Europos žaliasis kursas taptų realybe, itin svarbu, kad per ateinančią dešimtmetį būtų sumažintas išmetamų teršalų kiekis.

Norint pasiekti tikslą nukreipti ES reikiama linkme, kad jos poveikis klimatui iki 2050 m. taptų neutralus, reikėtų apytikriai 90 % sumažinti transporto sektoriaus išmetamą teršalų kiekį. Šiuo požiūriu pirmiau nurodytam pasiūlymui tektų svarbus vaidmuo, nes jo pagrindinis tikslas yra didinti atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų paklausą ir nuosekliai juos naudoti laivybos sektoriuje, kartu užtikrinant sklandų jūrų transporto veikimą ir vengiant vidaus rinkos iškraipymų. Konkrečiai, pagrindinėse jo nuostatose daugiausia dėmesio skiriama šiems aspektams:

- i) nustatomi laivuose sunaudojamos energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslai;
- (ii) nustatomi nuo 2030 m. taikytini elektros tiekimo nuo kranto arba netaršios energijos naudojimo prisišvartavusiuose laivuose reikalavimai;

¹ Rinkinį sudaro dvylika Komisijos pasiūlymų energetikos, aplinkos, apmokestinimo, prekybos ir transporto srityse; iki šių metų pabaigos numatoma pateikti papildomų pasiūlymų energetikos politikos srityje. Trys pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų yra tiesiogiai susiję su transporto politika: pirmiau minėtas pasiūlymas (t. y. siūlomas reglamentas dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido kiekio degalų naudojimo jūrų transporto sektoriuje – „FuelEU Maritime“), siūlomas reglamentas dėl tvarių aviacinių degalų naudojimo aviacijos pramonėje („ReFuel Aviation“) ir siūlomas reglamentas dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (Alternatyviųjų degalų infrastruktūros reglamentas).

² 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

iii) nustatomi principai, kaip biodegalus, biodujas, atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalus ir perdirbtos anglies degalus įskaityti į trašos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslus;

iv) įdiegiamas „FuelEU“ atitikties sertifikatas ir nustatoma pareiga laivams jį turėti ir

v) nustatomos stebėsenos, ataskaitų teikimo, tikrinimo, patikrinimų ir vykdymo užtikrinimo procedūros ir finansinės nuostatos (įskaitant baudas laivams už reikalavimų nesilaikymą ir minėtų baudų lėšų skyrimą Inovacijų fondui).

Be to, šis dokumentas turi sąsają su kitais pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymais. Visų pirma jame nurodytų degalų apibrėžčių ir kai kurių tokiems degalams įskaityti naudojamų parametrų (pvz., išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų sertifikavimas) atveju yra remiamasi Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva³. Kai kurios nuostatos, susijusios su elektros energijos tiekimu jūrų uostuose, yra glaudžiai susijusios su siūlomu reglamentu dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (Alternatyviųjų degalų infrastruktūros reglamentu⁴). Taip pat reiktų priminti, kad sektoriaus dekarbonizacijos tempui didelę įtaką turės ATLPS peržiūra⁵, kuri dabar apima ir jūrų transportą ir kuria įdiegiamas anglies dioksido apmokestinimo mechanizmas.

II. DARBAS KITOSE INSTITUCIJOSE

Europos Parlamentas už „FuelEU Maritime“ pasiūlymą atsakingu komitetu⁶ paskyrė Transporto ir turizmo komitetą (TRAN), o pranešėju – Jorgeną Warborną (SE, PPE).

³ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21).

⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo, kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES (dok. 10877/21 + ADD 1–7).

⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo ir Reglamentas (ES) 2015/757 (dok. 10875/21 + ADD 1–7).

⁶ ITRE ir ENVI parlamentiniai komitetai veiks pagal darbo su susijusiais komitetais procedūrą (Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir Regionų komitetas dar nepriėmė nuomonių dėl pasiūlymo.

III. DARBAS TARYBOJE IR JOS PARENGIAMUOSIUOSE ORGANUOSE

Slovėnijos pirmininkavimo laikotarpiu Laivybos darbo grupės lygmeniu „FuelEU Maritime“ pasiūlymas buvo nagrinėjamas daugelyje posėdžių. Iki šiol vienuolika posėdžių buvo skirti išsamiam pasiūlymo nagrinėjimui pastraipsniui, jo poveikio vertinimui ir sąsajoms su kitais pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio pasiūlymais.

Be to, „FuelEU Maritime“ pasiūlymas buvo aptartas 2021 m. lapkričio 12 d. Nuolatinių atstovų komitete įvykusio platesnio pasikeitimo nuomonėmis dėl trijų pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dokumentų, susijusių su transportu, metu.

Pirmininkaujanti Slovėnija taip pat parengė pranešimą (dok. 13977/21), kurio tikslas – bendrai apžvelgti dabartinę padėtį ir pažangą, padarytą nagrinėjant ne tik šį pasiūlymą, bet visą pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį. Pranešime daugiausia dėmesio skiriama rinkinio horizontaliesiems aspektams, pavyzdžiui, pasiūlymų tarpusavio sąsajoms, ir pagrindiniams iki šiol diskusijų metu iškeltiems klausimams. Tas pranešimas buvo išplatintas visų sudėčių, atsakingų už atskirus dokumentų rinkinio pasiūlymus, Tarybai kaip aiškinamasis dokumentas.

IV. PAGRINDINIAI POLITINIAI KLAUSIMAI IR PAŽANGA

Diskusijos parodė, kad valstybės narės teikia didelę svarbą pasiūlymui ir pritaria jo pagrindimui bei tikslams. Tačiau jos taip pat parodė, kad pasiūlymas laikomas sudėtingu tiek techniniu, tiek politiniu požiūriu ir kad valstybėms narėms reikės daugiau laiko jį tinkamai išnagrinėti. Iš tikrųjų, diskusijų metu daugelis delegacijų ne kartą pareiškė bendras arba parlamentinio tikrinimo išlygas dėl pasiūlymo.

Diskusijų metu akcentuoti svarbiausi politiniai klausimai yra susiję su šiais aspektais:

1) taikymo sritimi, viena vertus, materialine taikymo sritimi (t. y. taikymas visiems laivams, kurių bendroji talpa didesnė kaip 5 000), ir, kita vertus, geografinė taikymo sritimi (t. y. siūlomo reglamento taikymas 50 % energijos, sunaudojamos per reisus iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto / į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą, kai pirmesnis / paskesnis uostas priklauso trečiosios šalies jurisdikcijai);

2) taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslais;

3) elektros tiekimo nuo kranto reikalavimais;

4) atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų naudojimu, taip pat jų įskaitymo šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumo mažinimo tikslais taisyklėmis ir

5) pasiūlymo įgyvendinimo valdymu (įskaitant vykdymo užtikrinimo ir baudų aspektus).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, pirmininkaujanti Slovėnija nemanė, kad šiame etape būtų tikslinga siekti kompromiso, kuriuo būtų išspręsti esminiai ar ginčytini klausimai, ir daugiau stengėsi parengti tik į redakcinius ar techninius aspektus orientuotą kompromisinį tekstą⁷; jis buvo pateiktas ir išnagrinėtas Laivybos darbo grupės lygmeniu.

V. IŠVADOS

Remdamasi iki šiol atlikto darbo rezultatais pirmininkaujanti valstybė narė daro šias išvadas:

1. nors valstybės narės plačiai pritaria daugumai reglamento projekto tikslų, joms reikia daugiau laiko jį tinkamai išnagrinėti, ir
2. todėl būtina toliau dirbti, kad būtų padaryta reikšminga pažanga nagrinėjant šį pasiūlymą.

Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta pirmiau, Nuolatinių atstovų komiteto ir Tarybos prašoma atkreipti dėmesį į šią su „FuelEU Maritime“ pasiūlymu susijusią pažangos ataskaitą.

⁷ Dok. 12813/21.

Politikos dokumentas, skirtas diskusijoms 2021 m. gruodžio 9 d. TTE (transportas) tarybos posėdyje orientuoti

Jūrų transportas yra vienas iš esminių ES vidaus ir išorės prekybos ir susisiekimo veiksmų. Nors šis sektorius neabejotinai yra svarbus ekonomikos augimo variklis ir teikia didelę ekonominę ir socialinę naudą ES, jis taip pat daro poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai. Nepaisant pastaraisiais metais padarytos pažangos, laivybos sektorius vis dar beveik visiškai priklauso nuo iškastinio kuro ir yra stambus šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų kenksmingų teršalų šaltinis.

Europos klimato teisės aktu⁸ siekiama iki 2030 m. bent 55 % sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir sudaromos sąlygos ES iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui, t. y. transporto išmetamą teršalų kiekį numatoma sumažinti 90 %. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pasiekti šį tikslą, 2021 m. liepos mėn. buvo priimta keletas pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį sudarančių teisėkūros iniciatyvų. „**FuelEU Maritime**“ pasiūlymas⁹ yra priemonių rinkinio, kuriuo siekiama spręsti laivybos sektoriaus išmetamų teršalų problemą, dalis. Visų pirma šia iniciatyva nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama sumažinti į ES valstybių narių jurisdikcijai priklausančius uostus įplaukiančių, juose esančių ar iš jų išplaukiančių laivų naudojamų energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą, kartu skatinant jūrų transporto priemonėse daugiau naudoti atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalus.

Slovėnijos pirmininkavimo laikotarpiu pasiūlymas ir jo poveikio vertinimas buvo nuodugniai išanalizuoti Laivybos darbo grupės lygmeniu. Diskusijos aiškiai parodė, kad valstybės narės teikia didelę svarbą šiam pasiūlymui ir pritaria jo pagrindimui bei tikslams. Vis dėlto, dėl itin techninio pasiūlymo pobūdžio ir kai kurių jo nuostatų sudėtingumo būtina jam skirti ypatingą dėmesį ir jį toliau nagrinėti. Atsižvelgdama į tai, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad būtų naudinga pasikeisti nuomonėmis TTE (transportas) tarybos lygmeniu. Todėl valstybių narių prašoma pasidalyti nuomonėmis dėl šių pasiūlymo aspektų:

⁸ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

⁹ Pasiūlymas dėl Reglamento dėl atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo jūrų transporto sektoriuje, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB (dok. 10327/21 + ADD 1–3).

1. kaip parengtos dvi pagrindinės priemonės, susijusios su laive sunaudojamai energijai tenkančios taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis metinio intensyvumo riba ir elektros tiekimu nuo kranto arba netaršios energijos naudojimu prisišvartavusiuose laivuose, įskaitant jų tarptautinį aspektą ir poveikį;
2. bendro valdymo, susijusio su siūlomo reglamento taikymu ir vykdymo užtikrinimu (pvz., stebėsenos ir ataskaitų teikimo veikla, tikrinimo procedūros, baudos ir t. t.).
